

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

59 Officium negat hæc nisi sit bene quisq[ue] probatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

poenas per ignorantes i legem Dei, id est a, per Saracenos venire, & favere permittit.

¶ Per ignorantes ¶ In epistola B. Bonifacii martyris, (que una cum multis aliis extraxit manuscripta in codice sapientie memorato Bibliotheca Dominicana) legitur: per ignorantiam legis Dei, & per Saracenos, &c. cum qua lectione concordant aliquot verisimiles Gratiani exemplaria, & ferè etiam Ivo.

C. XI. ¶ De religiose inventi fuerint filii sacerdotum, ordinentur.

Unde Urbanus in fine superioris capituli distinguendo subiunxit.

Rubrica huius capituli abest ab aliquot versibus (neque enim est capituli distinctio) & præponitur sequenti capiti, Apostolica.

Nisi b aut in canoniis, aut in canoniis c religiose probati fuerint consetari.

C. XII. ¶ De eodem. Item Alexander II.

Apostolica a auctoritate præcipimus vobis, ut si eum, quib ab ecclesia electus est, altero digniore esse, canonicamque eius electionem probaveritis, fulti non sita auctoritate consecratis. Nam, pro eo quod filius sacerdotis dicitur, fixiter virtutes in eum conveniant, non rejicimus.

Hoc autem, quod de filii sacerdotum dicitur, ex dispensatione ecclesie introductum videtur: & quod ex dispensatione introductum, ad consequentiam regule trahi non poterit.

C. XIII. ¶ Filiis sacerdotum non prohibentur ab Episcopis, si cetera virtutes in eis inventantur.

Unde Urbanus Papa II. scribit Bartholomæo Turon. Archiepiscopo.

Cononiamensem electum, pro eo, quod filius sacerdotis dicitur, si cetera virtutes, in eum conveniant, non rejicimus, sed suffragantibus meritis patienter suscipimus: non tamen, ut hoc pro regula in posterum assumatur, sed ad tempus ecclesie periculo consultur.

Contra ergo ex sacerdotibus nati, in summo Pontifice supra leguntur esse promoti, non sunt intelligendi de formatione, sed de legitimitate conjugii nati: que sacerdotibus i ante prohibitionem ubiq, licita erant, & in orientali ecclesia usq, hodie eis licere probatur.

Quod autem rariis originis semini imputari negatur, videtur esse contrarium illi sententia, f [Adulterorum filii abominatio sunt Domino.] Sed sicut supra dictum est de presbyterorum filii, ita & hoc de filii adulterorum intelligendum videtur: ut illi dicantur esse abominatio Domino, ad que paterna flagitia hereditaria successione descendunt. Similiter & illud Urbanus intelligendum quod ipse est scribit Veneno Legionen. Episcopo.

¶ Sacerdotibus ante ¶ Hic ostendit aperte Gratianus, se in ea fuisse opinione, aliquando in Latina ecclesia presbytericum lucrum nisi conjugio, quod in ecclesia Grecorum & Armenis & non permissum est. Id vero minime ita esse, superius in his dist. 12. est annotatum. De illis vero, quos auctor narrant creatos fuisse summos Pontifices, dicendum est esse, antequam patres ipsorum illo sacro ordine essent decorati, fuisse generatos.

C. XIV. ¶ De eodem.

Quia si simpliciter ad sedem Apostolicam veniens humiliter peccatum confessus es, quod Pontificium videbatur officium impedire, videlicet, quod ex matre non legitima procreatus sis, quam vivente propria uxore pater tuus cognovisse dignoscitur: b Nos

a al. etiam. b Supra ead. cap. presbyterorum. c al. canonicus. d Ansel. lib. 6. cap. 29. e Ansel. lib. 6. c. 29. Pann. lib. 3. c. 3. sup. ca. Ofus. f Sap. 3. sed paulo aliter. g Pann. lib. 3. c. 34. h al. dicitur.

Apostolica manufactudinis gratia admonente, a ceteris que sacerdotium impediunt, criminibus, tam tu profensione, quam fratrum testimonio, qui tecum sunt, immunitatem reagnoscences, & vitam tuam religiosam audientes, ab huius peccati vinculo absolutum, in suscepro sacerdotali officio confirmamus.

DISTINCTIO LVII.

Item, qui in agritudine constitutus baptizatus presbyter ordinatus non debet.

C. I. ¶ Non ordinatur presbyter, qui in agritudine constitutus baptizatus.

Unde in Neocaesariensi Concilio, c. 23. legitur.

¶ Quis in agritudine constitutus fuerit baptizatus, presbyter ordinari non debet. Non enim fides illius voluntaria, sed ex necessitate est: nisi forte postea ipsius studium & fides probabilis fuerit, aut b hominum raritas exegerit.

¶ Quod canon hic statuit, videtur multo ante in Romana ecclesia observatum: quemadmodum ex epistola Cornelii Papa de Novatiano patet, cuius verba relata ab Eusebio Historia Eccles. lib. 6. c. 4. istuc spectantia, hoc sunt: Qui quidem, ubi exortum prædicationis, spiritu illo malo esset liberatus, & post in gravem morbum, ut jam ferme mori putaretur, incidisset; in lecto, in quo decumbebat, aqua circumfusus baptismum accepit. & paulo post, cum de ipsius ordinatione ageretur, adjungit: Qui quidem Episcopus, non solum ab univ. clero, sed etiam à multis laicis vetitus; quoniam minime licebat quemquam in lecto propter morbum baptizatum, sicut huic contigerat, in clerum affirmis; magis perire postulat, sibi potestatem dari, huic soli manus in fortem presbyterii imponendi.

DISTINCTIO LVIII.

Item ex monachali habitu nullus assumitur ad ecclesiasticum officium, nisi fuerit abbas voluntate proprii Abbatis.

C. I. ¶ Monachus non ordinatur clericus, nisi voluntate abbatis Episcopo fuerit abbas.

Unde Gregorius scribit Mariano Episcopo Ravennati, lib. 7. epist. 18.

Nullus ad ecclesiasticum officium ex monasterio ducatur monachus; nisi quem abbas loci ad id officium propria voluntate obtulerit Episcopo.

C. II. ¶ De eodem.

Item ex d concilio Carthaginensi V. c. 3. ¶ Si quis de alterius monasterio repertum 1. vel ad clericatum promovere voluerit, vel in suo monasterio maiorem monasterii constituit 2. Episcopus, qui fecerit, à ceterorum communione se iunctus, sua tum plebis communione contentus sit, & ille neq, clericus, neq, præpositus perferret.

¶ Repertum ¶ Græci legunt: 'αὐτὸς τὸν ἀπὸ ἄλλου μοναστηρίου ἄλλοι ἐκ τῶν τῶν, id est, si quis ab alieno monasterio receperit aliquem.

¶ Constitueret ¶ Antea sequelatur, sine licentia abbatis, & monachorum: que verba sunt expuncta, quales sunt a concilio Carthagin. & Africano, & plerisque versibus Gratiani codicibus.

DISTINCTIO LIX.

Item, qui ecclesiasticis disciplinis imbuti, & approbatione discipuli non sunt, ad summum sacerdotium non adferent.

a Toly. lib. 2. tit. 31. Burch. l. 4. cap. 43. Ivo p. 1. c. 27. c. 27. 1. 101. b al. & c Paulo aliter. d & in Africa. c. 47.

C. I. ¶ Non affertur ad summum sacerdotium, qui ecclesiasticis disciplinis non est imbutus.

Unde ait Zozimus Papa ad Iphichium Salonitanum Episcopum, epist. 1.

¶ Vi a ecclesiasticis disciplinis imbutus per ordinem non est, & temporum b approbatione divinis studiis eruditus, nequaquam ad summum ecclesie sacerdotium aspirare preumat: & non solum in eo ambitio inefficax habeatur; verum etiam in ordinatores e- jus, ut e careant eo ordine, quem sine ordine contra precepta Patrum crederent praesumendum.

C. II. ¶ Ad sacerdotale officium nullus, nisi per singulos gradus probatus accedat.

Idem i eadem epistola.

¶ Id officia secularia principum locum, non vestibulum rationis ingressis, sed per singulos e gradus examina- tis temporibus deferunt, quis ille tam arrogans, tam im- pudent invenitur, ut in celestis militia, quae propensius ponderanda est, & sicut aurum, repetitis ignibus explo- randa, statim dux esse desideret, cum tyro ante non fue- rit, & prius velit docere, quam discere? Affuecat in Do- mini castris, in lectorum primitus gradu divini rudimen- ta ferat, nec illi vile sit exercitiam, acolythum, subdia- conum, diaconum per ordinem fieri: nec hoc fastu, sed statutis majorum ordinatione temporibus. Iam vero ad presbyterii fastigium talis accedat, ut & nomen aras imple- at, & meritum probitatis stipendia ante acta testentur. Iure inde summi Pontificis locum sperare debet. Facit hoc nimis remisso confecerdotum nostrorum, qui pom- pam multitudinis quærunt, & putant ex hac turba ali- quid sibi dignitatis acquiri. Hinc passim numerosa po- pularitas etiam his locis, ubi solitudo est, talium repe- titur, dum s' parochias extendi cupiunt, aut quibus aliud praestare non possunt, divinos ordines largiuntur. Quod oportet districti semper esse iudicii. Rarum est enim omne, quod magnum est.

¶ Idem i Caput hoc antea tribuatur Urbano. Emendata est inscriptio ex plerisque vetustis Gratiani exemplaribus, habetur enim in eadem epistola.

C. III. ¶ Cuiuslibet meriti laicus ad summum non affertur sacerdotium.

Item Gregorius lib. 7. reg. epist. 110.

¶ Hoc g ad nos pervenisse non dissimili dignum dete- ctatione complectimur, quod quidam desiderio hono- ris insati, geluntis Episcopis tonsurantur, & sunt repente ex laicis sacerdotes: atque inverecunde reli- giosi propofiti b ducatum arripiunt, qui nec esse adhuc milites didicerunt. Quid putamus quod isti subiectis praestituri sunt, qui antequam discipulatus limen attingant, tenere magisterii locum non formidant? Qua de re necesse est, ut quavis inculpata quisque sit meriti, antea tamen per distinctos ordines ecclesiasticis exerceantur officii.

C. IV. ¶ Non affertur ad summum sacerdotium, qui ecclesiasticis disciplinis non est imbutus.

Item Caecilius Episcopus Galliarum, epist. 2. c. 31.

¶ Ordinatores i vero quosdam, fratres charissimi, Epi- scopos, qui nullis ecclesiasticis ordinibus ad tan- ta dignitatis fastigium fuerint instituti, contra Patrum decreta, huius usurpatione, qui se hoc recognoscit fecisse, diuini, cum ad Episcopatum his gradibus, qui- bus frequentissime cautum est, debeant perveniri, ut mi-

a Anselm. lib. 6. cap. 21. Ivo part. 1. cap. 102. supra dist. 30. b tempore i. orig. c. al. ordinatores eius careant. d Anselm. lib. 6. cap. 21. e al. plurimos. orig. f al. aliam per parochias. g Anselm. lib. 6. cap. 21. h al. al. propofiti. i Bar. lib. 1. cap. 11. Ivo p. 72.

noribus initiati officii ad majora firmentur. Debet enim ante esse discipulus, qui postea doctor esse desiderat, ut possit docere, quod didicit: omnis vitae institutio haec, ad id quo tendit, se ratione confirmat. Qui mirum li- teris operam dedit, praecipit non potest esse litera- rum. Qui non per singula stipendia creverit ad meritum ordinem stipendii non potest pervenire. Solum sacerdotium inter ista, rogo, vilius est, quod facilius tribuitur, cum difficilius impletur?

DISTINCTIO LX.

¶ Cae ostensionem ex parte est, qui possint ad sacerdotium ordi- nem promoveri, & qui non. Nunc autem considerandum est, ex quibus ordinibus in archipresbyterum, vel propo- situm, vel Episcopum, vel Archiepiscopum sine eligendi.

C. I. ¶ Archipresbyter, vel decanus, aut archidia- conus non nisi diaconus, aut presby- ter ordinetur.

De his ita statutum est ex concilio Urbani.

Papa, celebrato Alvernia.

¶ Nullus Episcopus in ecclesia sua, nisi diaconus sit, archidiaconum instituit, nec archipresbyterum aut decanum, nisi presbyteri sint, ordinare praesumat. Quod, ut districtius teneatur, Apostolica auctoritate prohibemus & interdicimus.

¶ In capitulis manuscriptis concilii Clermontensis haberi ab Urbano 11. (qua non sunt decreta ipsius concilii, sed summa quaedam ipsorum) in tertio hoc legitur, quae ad praesentem canonem factum: ut nullus fiat decanus nisi levita.

C. II. ¶ Nullus in propositum, vel archipresby- terum, nisi presbyter; nullus in archidiaconum, nisi diaconus ordinetur.

Item Calixtus Papa.

¶ Nullus in propositum, nullus in archipresbyterum, nullus in decanum, nisi presbyter; nullus in archidiaconum, nisi diaconus ordinetur.

¶ Et rubrica & caput emendata sunt ex manuscriptis co- dicibus.

C. III. ¶ De eodem.

Item Innocentius secundus in concilio Romano, cap. 10.

¶ Innovamus a autem, & praecipimus, ut nullus in archidiaconum, vel decanum, nisi diaconus, vel presby- ter ordinetur. Archidiaconi vero, vel decani, vel propo- siti, qui infra ordines praenominatos existunt, si inobedi- entes ordinati contempserint, honore suscepto priventur: prohibemus autem, ne a dolescentibus, vel infra fa- cros ordines constitutis, sed qui prudentia, & merito vi- tae clarescunt, praedicti concedantur honores.

¶ Horum verum propter praevocitatem quorundam statutum est, qui- nomen propositum adepti, officium contemnant, nolentes fieri sacer- dotes: aliam enim viam esset, eam etiam in Episcopum eligi possint in subdiaconatu constituti, iuxta illud Urbani i Papae.

¶ Urbani i lib. c. a multo, extra de atate & qualia, tanquam decretum Urbani primi citatur. Apud Ivonensium, & in Panormis ex fivado Beneventana, quatenus per Victoris tertii, cui Urbani secundus successit, habita fuit. Nam Urbani primi tantum plura minus anni Nicenam synodum antecessit.

C. IV. ¶ Non eligatur in Episcopum, nisi in sacri ordinis constitutus.

¶ Nullus b in Episcopum eligatur, nisi in sacri ordini- bus religiose vivens fuerit inventus. Sacros autem

a Concordat Eugenius II. in concil. Romanensi, cap. 6. Panm. lib. 1. cap. 10. b Ivo p. 5. 6. 72. Panm. lib. 1. cap. 10.